

OP DE
PASTORIE
door
D.A. CRAMER-SCHAAP

NIJKERK
G.F. CALLENBACH

OP DE PASTORIE

DOOR

D. A. CRAMER—SCHAAP

Geïllustreerd door Fr. van Noorden

G. F. CALLENBACH — NIJKERK

HOOFDSTUK I.

Hoe Jan's Kerstvacantie begon.

Jan was klaar met zijn som. Er kwam een mooi getal uit, vijf en twintig, en met 'grootte, ronde letters schreef hij op zijn lei: „Piet kreeg dus 25 knikkers;” toen zette hij een dikke streep er onder en keek naar de jongens om hem heen. Die zaten voorovergebogen nog druk te rekenen, de griffels krasten op de leien. Meester liep op en neer voor de klas. Prettig, dacht Jan, zou Meester nu zien dat hij klaar was en komen kijken! Meester zag altijd alles. Nu stond hij bij Piet, Piet kon er zeker niet goed uitkomen, 't was ook een moeilijke som. Nu was 't de laatste keer rekenen voor de Kerstvacantie en als je dan weer op school kwam had je 't allemaal gehad, alle heerlijkheid van Kerstmis, waar je een heel jaar weer op wachten moest. Als je weer op school kwam, dan leek alles nieuw, en had je een langen, langen tijd voor je, net een schoone lei waar nog niets op stond. 't Volgend jaar — dan zat hij niet meer hier. In Juli eerst examen voor het Gymnasium en dan

was 't voorgoed uit, dan moest hij na de vacantie met de tram naar Alkmaar — maar dat was nog ver. Op die vreemde school zou 't niet zoo prettig wezen, zonder meester, met andere jongens, een andere klas. Maar daar wilde hij nu niet aan denken, nu was 't gauw Kerstmis en vanmiddag kregen ze vacantie.

Met z'n drieën gingen ze dien middag naar huis, Jan, zijn zusje Tineke en Klaas, Klaas Meurs. Boer Meurs woonde een eind voorbij de pastorie op Westerhove, een groote boerderij. Het was al donker, aan weerszijden van den weg lagen de landen en hier en daar flinkerde een lichtje.

„De Juffrouw heeft vanmiddag verteld,” zei Tineke. „Een prachtig verhaal, van een jongen die niet leeren wou en die zijn boeken wegmaakte en al zijn leien brak, en hij ging kievietseieren zoeken als al de anderen naar school toe waren, en zomers haalde hij vogelnestjes uit en toen viel hij uit een boom en brak zijn been en toen moest hij heel lang liggen, heelemaal stil en zijn Moeder had geen tijd om zich met hem te bemoeien, want er waren nog een heeleboel broertjes en zusjes en toen kwam de Juffrouw van school en bracht hem boekjes en die kon hij niet eens lezen, zoo dom was hij, want hij had nooit willen leeren, zie je, en toen wou hij opeens wel — en zijn buurmeisje Truitje, die hij altijd zoo geplaagd had, kwam hem elken dag helpen en toen hij weer op school kwam, toen was hij een heel andere jongen. Mooi hè?”

„Bah, echt een verhaal voor kleine kinderen,” zei Klaas. „Leeren moet je allemaal, en als je niet wil dan wil je ook niet, al breek je alle twee je beenen.”

Tineke trok Jan even aan zijn mouw, Klaas zei

alles altijd zoo hard, als je iets prettig vindt dan was 't net of Klaas 't kapot maakte. Straks, thuis, zou ze naar Vader gaan en 't hem heelemaal vertellen en dan zou Vader zeggen: „Wat flink van dien jongen, hè Tinus? Maar wij zullen niet wachten tot we een been gebroken hebben, wees jij Truitje maar die iedereen zoo goed hielp.” Dat zou Vader zeggen en nog een heeleboel meer.

„En 't was tòch mooi,” zei ze zacht en toen liepen ze een heele poos door zonder te spreken.

Jan dacht aldoor maar aan Klaas, Klaas die je nooit begreep, die nu Tineke weer verdriet deed, 't wàs kinderachtig, maar toen zij in de derde klas zaten vertelde de Juffrouw ook zulke verhalen en toen vonden zij ze ook mooi.

Klaas leek op zijn Vader, die was ook zoo groot en zoo dik, en die keek ook of hij altijd kwaad was. „Wat naar,” dacht Jan, „om zóó'n Vader te hebben. Zou Klaas ook zoo naar Kerstmis verlangen? Verbeeld je, als hij eens niet naar Kerstmis verlangde. Als Kerstmis een gewone dag voor hem was, net als iedere Zondag.” Jan schrok zoo van die gedachte, dat hij opeens vlugger ging loopen.

„Ik kan zoo gauw niet,” zei Tineke, „jullie draven zoo.”

Zij liepen langzamer, de wind kwam fel aanblazen over de weiden, Tineke's haren fladderden en zij hield Jan stevig vast.

't Was veel gezelliger als Klaas niet mee liep tot huis, dacht ze, dan vertelde Jan van de jongens uit zijn klas, en van Kerstmis. Als Klaas er bij was, was Jan zoo stil.

„Klaas,” zei Jan op eens, „wat doen jullie met Kerstmis?”

„Met Kerstmis?” Klaas haalde de schouders op, een malle vraag vond hij, wat je met Kerstmis deed? Even bleef 't stil. „Niets,” zei hij dan stug.

„Hebben jullie dan geen boom en geen kaarsen?” riep Tineke.

„Een boom?” lachte Klaas. „Ja, een kale peer in den tuin en een kaars in de stallantaarn. Ajuus hoor,” en vlug liep hij door, een klein stevig figuurtje in den bollen wind, zijn handen diep in zijn broekzakken.

Rechts van den weg lag schemerig de Pastorie. Een groot wit huis met een tuin er voor. Het ijzeren hek stond altijd open, 't was zóó zwaar dat de koster komen moest om 't dicht te krijgen, 's zomers als ze uit gingen. Als je aan het piepen van het groote hek dacht, dan wist je dat 't vacantie was. Dan reed je weg in den wagen van boer Maats en een koffer stond voorop en Janus de koster riep je „goede reis” toe en bleef aan het hek staan tot je den hoek bij de kerk om was.

Moeder zat in de huiskamer toen ze binnenkwamen, de naaimachine ratelde en kleine Jaapje dribbelde om Moeder heen. „Dag kinders,” zei Moeder, „ik heb het zóó druk dat ik niet opsta, nog vijf minuten en dan krijgen jullie alle twee een appel omdat het vacantie is en Jaapje krijgt er ook één omdat hij heel den middag zoet is geweest.”

„Appeltje,” zei Jaapje. „Jaapje zoet.”

„Waar is Vader?” vroeg Jan.

„Op huisbezoek, den polder in.”

„Met de fiets?”

„Ja. Hij is gehaald, bij een zieke, en misschien komt hij wel heel laat thuis.”

„Als wij al naar bed zijn?” vroeg Tineke.

„Ja,” zei Moeder, „misschien wel.”

„En vanavond zouden we zingen!” Tineke bleef midden in de kamer staan en keek Moeder met groote verschrikte oogen aan.

„Dan zingen we morgenavond, of we zingen met ons drietjes als Jaapje naar bed is, en haal nu maar eens gauw drie appels uit den kelder van de bovenste plank, je kunt er best bij, en pas op met de trap.”

Jan schoof stil achter de overgordijnen en keek naar buiten. Alles liep nu opeens tegen, hij had niet anders gedacht dan dat Vader thuis zou zijn en hij had Vader zooveel te vragen, juist nu. 't Was begonnen te regenen en de wind zwiepte de droppels tegen de ramen, de kale takken van de boomen voor 't huis kraakten en steunden. Misschien was Vader wel buiten in dit weer en op de polderwegen was de 'wind altijd nog veel erger.

„Heeft Vader wind tegen, Moeder?” riep hij opeens naar binnen.

„Dat weet ik niet, Jan. Dat weet je zelf beter dan ik. Hadden jullie hem straks mee?”

„Nee, pal tegen.”

„Dan Vader ook, jongen.”

Jan zuchtte. Geen lichtje kwam den weg af, alles leek grauw en akelig.

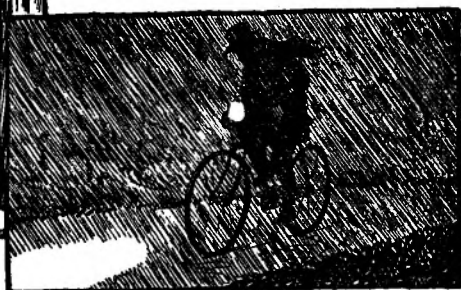
Hij hoorde hoe Moeder opstond en de naaimachine in de kast sloot. Nu moest hij eigenlijk wat met Jaapje spelen, dat had Moeder zoo graag, maar alles leek zoo vervelend nu en stil bleef hij staan, zijn neus stijf tegen de ramen gedrukt.

Vader kwam niet thuis, Moeder zette het eten voor hem weg en ging Jaapje naar bed brengen, zij hoorden Moeder boven met hem stoeien en als

Jaapje lachte, klonk het door het heele huis. Tineke zat kraaltjes te rijgen en Jan zette zijn stoeltje dicht bij den haard. Toen kwam Moeder weer binnen.

„Zullen we nog even zingen, kinders?”

Jan keek op de klok, zeven uur, zou Vader nog niet komen? „Zullen we nog even wachten, als Vader nu thuis komt....?”

„Wel nee,” zei moeder, „als Vader komt dan moeten we dadelijk ophouden, want dan moet Vader eerst eten en dan is het bedtijd voor Tineke.”

„'t Is net of hij wat heeft,” dacht ze, „hij zit zoo stil in zijn hoekje en anders is Jan altijd zoo vroolijk. Zou dat alleen zijn omdat Vader nog niet thuis is?” Zij streekte haar oudste even door zijn haar en toen ging ze voor het orgel zitten.

Samen zongen ze de oude Kerstliedjes. Een paar bekende van het vorige jaar en het laatst het moeilijke nieuwe.

Halfacht sloeg de klok en Tineke verdween naar boven.

Jan nam zijn boek: „Onder het Stroodak.” Vader

had 't hem voorgelezen, maar je kreeg er nooit genoeg van, vond Jan. Vanavond zat hij echter maar zoo stil te kijken en van lezen kwam niet veel.

„Wat is er toch, vent?” vroeg Moeder opeens.
„Was er iets niet goed op school?”

Jan schudde van nee.

„Heusch niet?” Moeder keek hem eens onderzoekend aan.

„Echt niet, Moes.”

„Dan is 't goed,” zei moeder. En ze knikten elkaar even toe.

Toen Jan al een uur in zijn bedje lag, kwam Vader thuis. Zijn dikke jas was door en door nat en het water droop uit zijn hoed. Moeder was dadelijk druk in de weer en Vader vertelde van ouden boer Dijkstra, die heel erg ziek was en waar hij wel een uur had zitten praten, en van vrouw Lap, waar het zevende kindje geboren was. „Ik heb geen trek meer,” zei Vader, toen Moeder met een bord aan kwam dragen, „want overal moest ik mee aanzitten. Geef me alleen maar zoo'n lekkere peer en vertel van de kinders. Waren ze blij met de vacantie?”

„Ja,” zei Moeder, „Tineke vooral, maar Jan was zoo stil. Hij vroeg wel zes keer wanneer jij toch thuishkwam.”

Vader lachte even. Jan was zijn kleine vrindje en zij misten elkaar niet graag. „Morgen mag hij mee naar Alkmaar,” zei hij, „den kleinen Kerstboom halen en na Kerstmis neem ik hem mee op huisbezoek.”

„Dan mogen jullie vrouw Lap een lekker pannetje soep gaan brengen en ik heb boven ook nog wat kindergoed.”

„Dat 's goed,” zei Vader. „Moeder weet altijd wat iedereen noodig heeft. En nu ga ik nog even naar de kinders; ik wil wedden dat Jan nog op me ligt te wachten.”

In zijn witte bedje lag Jan. Hij hoorde hoe Vader heel zacht de trap op kwam, nu ging hij eerst naar Jaap en dan naar Tineke, die sliepen natuurlijk alle twee, en daar kwam Vader bij hem. Vader nam een stoel en kwam even naast hem zitten.

Jan stak een klein warm handje onder de dekens vandaan en dat nestelde zich dadelijk in Vaders groote knuist. „U bent nõg koud,” zei hij, „was 't erg weer?”

„Nou,” zei Vader. „De wind pal tegen. Nu moet je gauw gaan slapen, Jan. Maar ik moet je eerst nog wat zeggen, een verrassing! Je mag morgen met me mee naar stad, den Kerstboom halen.”

Jan's hand drukte even die van Vader. Zijn oogen glommen.

„Fijn! Ik ben zoo blij dat u weer thuis bent.”

„Je moest al een uur slapen; heb je op me liggen wachten?”

„Ja,” knikte Jan.

„Wou je Vader nog wat zeggen?”

„Ja, . . . nee . . .” Jan draaide verlegen zijn hoofd naar den muur. „Vader,” zei hij dan opeens, „de andere menschen, vieren die geen Kerstmis?”

Vader zweeg even; wat bedoelde de jongen? — „Zeker, Jan, iedereen viert Kerstmis, maar ieder op zijn manier.”

Jan dacht even na. — „Maar wij vieren echt Kerstmis, hè Vader?” — „Dat hoop ik, Jan, en dat doen nog een heeleboel menschen meer.”

„Klaas, Vader, viert heelemaal geen Kerstmis. Hij begrijpt het niet eens. Hij lacht er om. Is dat niet vreeselijk?”

„Klaas Meurs?”

„Ja.”

Vader zag even het dikke, zelfvoldane gezicht van boer Meurs voor zich, en den kleinen Klaas die zoo op dien vader leek, ja, daar zou wel geen Kerststemming wezen. Hij streelde het kleine handje op het dek en zei zacht: „Wij moeten God danken, jongen, dat we Kerstmis kunnen vieren en laten we bidden dat het Licht ook nog eens mag opgaan voor de menschen, die niet willen zien. En geef me nu gauw een zoen en dan een twee drie, oogen dicht.”

Toen Vader de trap af ging bad Jan zachtjes: „Lieve Heer, ik dank U dat Vader weer thuis is gekomen, en ik dank U voor Kerstmis en voor Moeder en de anderen en mag Klaas toch ook Kerstmis vieren? Amen.”

En vijf minuten later sliep hij.

HOOFDSTUK II.

Met Vader mee naar Alkmaar.

Den volgenden morgen om kwart over acht stonden Vader en Jan op de tram te wachten. In de boerderijen blonken nog de lichtjes, het was een grauwe morgen en de wind blies door de kale boomen. Als we straks terugkomen, dacht Jan, is alles heel anders, dan is 't overal licht en dan is

er de Kerstboom. Wat is het nu somber. Vader stond in het wachthuisje te praten met een paar boeren, hij hoorde de brommerige stem van ouden boer Meurs, „grootvader Meurs klaagde altijd,” zei Vader. Jan liep een eindje op om te zien of de tram nog niet aankwam, van ver over de landen kon je hem aan zien komen, een zwart puntje eerst met twee lichtjes, dan een donkere vlek die steeds grooter werd, net een griezelig beest en opeens dacht Jan hoe hij het volgend jaar altijd zoo staan zou, elken morgen, ook in dat grauwe licht en dan zonder Vader. Daar niet aan denken nu, over twee dagen was het Kerstmis. In de tram was het warm, in „rooken” zaten de boeren, je kon hun stemmen hooren achter het houten deurtje. De ramen waren beslagen. Jan veegde een groot zwart vlak, dan kon je even de boomen voorbij zien vliegen, de slooten en de boerderijen, maar dadelijk besloeg het weer.

„Dat is nu al voor den vierden keer, Jan, dat we samen den Kerstboom gaan halen.”

„Verleden jaar was 't een mooie,” zei Jan. „Zoo'n rechte, als Tineke op een stoel ging staan dan kon ze juist bij den top. Wanneer komt de groote boom voor de kerk, Vader?”

„Vanmiddag, jongen, de vrachtrijder zou hem meebrengen en Zaterdagmorgen gaan we hem met ons allen versieren.”

„Wie?”

„De Juffrouwen van Zondagsschool, en Moeder en ik.”

„Mag ik ook mee helpen, Vader?”

„Ja, zeker, hoor: hoe meer zielen, hoe meer vreugd.”

Jan veegde weer een schoon plekje op het raam.

Ineens had hij een idee gekregen, hij werd er stil van.

Als hij Vader eens vroeg of Klaas ook mee mocht helpen, Klaas, die lachte om Kerstmis omdat hij er niets van wist. Dan had Klaas ook wat! Maar, och nee, als Klaas nu ook eens lachte om het versieren? En het versieren was toch eigenlijk niet het echte, het groote was Kerstavond, eerst Kerstavond thuis bij het kleine boompje met Vader die voorlas uit den bijbel: „En er ging een gebod uit” terwijl ze allemaal stil zaten te luisteren, Moeder met Jaapje op schoot, en Tineke, en Jaapje voelde al het heilige, als het zoo heel stil was en Vader het Kerstverhaal las — Klaas zou het niet eens begrijpen. En hij kon toch komen op den avond in de kerk, daar was ook de boom en ook het Kerstverhaal, maar daar had hij Klaas nog nooit gezien. Ieder viert Kerstmis op zijn manier, had Vader gisteren gezegd — dan moest Klaas 't maar op de zijne doen — en Jan vroeg niets en bleef stil in zijn hoekje tot ze in Alkmaar waren.

Vader met zijn lange beenen was het eerst van alle menschen de tram uit, samen gingen ze de Vlotbrug over. Zoo'n grappige brug, vond Jan, 't was net of je boven op het water liep en als er een schip aan kwam, dan maakte de brug zich al kleiner en kleiner tot er alleen nog maar water was en heelemaal geen brug meer, tot hij weer langzaam aan begon te groeien. Op de Zaadmarkt, het grachtje dat recht op de Waag aan liep, krioelde het van de marktdrukte. Je kwam er maar langzaam vooruit, de boeren hadden nooit haast en als er zoo drie op een rijtje voor je uit liepen dan was er geen gaatje meer waar je door kon.

„Kijk, Jan,” zei Vader en Jan wist het al, daar boven in het groene huisje, net of hij er zoo uit zou rollen, zat de groote kogel die daar was blijven zitten van het beleg. Op het Waagplein schuifelden de kaasdragers, de lange baren vol kazen tusschen zich in. Je moest lachen als ze daar zoo grappig aan kwamen loopen, sommigen hadden roode hoedjes op, en anderen weer gele of groene. Op de kaasmarkt was altijd wat te zien, en als het tien sloeg of elf dan gingen boven in den toren twee luikjes open en deden de Ruitertjes hun ommegang, terwijl een dikke Heraut daar boven in de lucht heusch op de trompet blies.

In het kleine winkeltje, dat zóó vol was, dat de Kerstboomen zelfs op straat stonden, zochten ze samen den boom uit. Het was een gewichtig werk van lang zoeken en keuren. Hij moest mooi recht zijn en slank, niet te groot en niet te klein. Eindelijk hadden ze hem gevonden.

„Hij is nõdg mooier dan verleden jaar,” zei Jan en fier stapten ze met hem weg.

Toen ze dien middag aankwamen, stonden Moeder met Jaapje op den arm, en Tineke hen aan de halte al op te wachten. Vader droeg de groote tasch met boodschappen en voorzichtig tilde Jan den boom van het achterbalcon. „t Is een prachtstuk, Moeder,” riep hij, „u zult straks eens zien!”

„Net zoo mooi als de vorige!” riep Tineke, die opgetogen om hen heen sprong.

„Nog mooier!” zei Jan en toen gingen ze met hun allen in optocht naar huis. Jan met den boom voorop, Tineke er pal naast en Vader met Moeder en Jaapje er achter.

„Ik ruik het bosch!” zei Moeder en ze snoof den dennengeur heel diep op. „Eén zoo'n boompje kan maken dat 't net is of je, midden in de klei, door de bosschen loopt.”

Toen ze het hek inkwamen, kwam Guurtje al toelooopen om den boom te zien en even zette Jan hem overeind. Stil stonden ze er allen om heen en Jaapje stak er zijn handjes naar uit.

„Wat een baas,” zei Guurt. „En heb jij dien den heelen weg gedragen?” Jan knikte trotsch. „Alleen voor de winkels heb ik gewacht,” zei hij.

In Vaders studeerkamer stond de groote groene tobbe al klaar. Als de houtblokken voor den haard in huis kwamen en je zag Guurt met de groene tobbe sjouwen, dan wist je al dat 't gauw Kerstmis was, maar tegelijk met den boom kwam de kerststemming binnen. Eerst stond hij boven op Vader's

kamer, tot Vader hem zelf voor Kerstavond naar beneden droeg.

„Wordt hij dit jaar weer heelemaal wit, Vader?”

Vader knikte. „Ja Jan, de boom in de kerk krijgt de gekleurde ballen. Toen ik hier voor de allereerste keer Kerstmis vierde, hadden we alles wit gehouden, den grooten boom ook, dat vonden Vader en Moeder erg mooi, maar de kindertjes hier misten hun mooie bonte kleuren en mijn kleine boertjes moet ik toch ook te vriend houden! Maar nu allemaal naar beneden, ik moet nog een brief schrijven en voor het middageten ga ik nog even naar Meurs.”

„Is er daar wat?” vroeg Moeder.

„Och,” zei Vader, „vanmorgen aan de tram sprak ik den ouden Meurs en die vertelde dat de vrouw al twee weken te bed ligt. Ik ga maar eens kijken. Het hoeft niet ernstig te wezen, maar je kunt nooit weten, de dokter is vandaag pas gehaald.” Jan schrok. Hij moest weer aan Klaas denken. Nu was 't nog erger, als zijn Moeder ook nog ziek was dan zou het toch wel heelemaal geen Kerstmis zijn. „Mag ik met u mee, Vader?” vroeg hij opeens. Vader keek hem eens aan. „Zou je dat nu wel doen, Jan? Je bent zoo vroeg op geweest — — — en dan die tocht naar stad — ik bleef nu maar liever thuis. Of.... wou je heusch graag?”

Jan knikte. „Ik ben heelemaal niet moe.” Als Vader 't nu goed vindt, vraag ik 't onderweg, dacht hij, en heimelijk hoopte hij dat Vader toch liever alleen zou gaan.

„Nu, dan roep ik je wel als de brief af is,” zei vader, „rust eerst maar eens lekker uit.”

Stil ging Jan naar beneden. In de huiskamer pakte Moeder de boodschappen uit en Tineke zat

er natuurlijk met haar neus vlak bij. „Ooooh — rood lint,” riep ze. „Zeker voor de hulst, hè Moeder. Wat mooi! En wat zit er in dat zakje?”

„Zit nu niet overal met je vingers aan,” zei Jan.

„Ik geloof heusch, dat jullie aan alles hebt gedacht. Nu de krenten en rozijnen nog, o, dat zijn zeker deze pakjes, juist.” Moeder pakte steeds maar uit. „En de noten, Jan? Heeft Vader aan de noten gedacht?”

Jan knikte. „In dien winkel was 't zoo vol, ik heb zeker wel een kwartier gewacht.”

„Je bent de bovenste beste,” zei Moeder. „Nu krijgen jullie alle twee een noot, Jan voor de boodschappen en Tineke als ze gauw mee helpt opbergen. Deze trommel onder in de kast, Tinus, en die flesch naar de keuken.”

„En Vader?” zei Jan. „Want Vader heeft toch om alles gedacht.”

— „Vader krijgt ook een noot,” zei Moeder, „kijk, dit is een mooie, als Vader straks beneden komt mag jij hem geven.”

Een half uur later liepen ze samen het dorp uit, op weg naar de boerderij van boer Meurs, Jan in zijn blauwe duffeltje vlak naast Vader. Vader had zulke lange beenen, hij moest er altijd aan denken dat hij niet zulke groote passen nam als Jan mee ging. Jan vond het altijd prettig met Vader uit op huisbezoek, Vader had zooveel te vertellen en als je met hem alleen was dan kon je zoo rustig alles zeggen wat je op je hart had, Vader wist altijd op alles raad. Maar nu sprak Vader niet veel, hij dacht vast over de Kerstpreek, meende Jan. En toch zou hij het nu ineens maar vragen, dat van Klaas.

„Vader,” zei hij, „Klaas Meurs mag die mee helpen versieren, morgen?”

Vader keek even naar zijn jongentje. Jan hijgde, zij hadden natuurlijk weer te vlug geloopen.

„Zeker,” zei hij, „weet je wat ik gedacht had, Jan? We nemen Klaas straks stil mee naar huis. Als zijn Moeder ziek is, dan zullen ze hem daar best willen missen. Ik heb er met Moeder al over gesproken en die vond het best.”

Jan kreeg er een kleur van. Vader had al aan alles gedacht, nu hoefde hij 't niet eens te vragen. En toch — Vader wist niet, dat Klaas om Kerstmis lachte.

„Ik geloof” — zei hij aarzelend, „dat Klaas er heelemaal niets om geeft, om het verhaal, en het zingen, en den boom en zoo. Gisteren maakte hij Tineke haast aan het huilen, hij lachte haar uit toen zij het verhaal van de Juffrouw oververtelde en toen dacht ik ineens: ik geloof dat hij niet eens naar Kerstmis verlangt. En toen vroeg ik er naar, Vader, en toen lachte hij weer zoo raar. Ik geloof zeker, dat hij er niets van weet, hoe heerlijk het is. Ik heb er gisteren aldoor aan moeten denken en toen, 's avonds in bed, had ik het u al willen vragen, of Klaas ook komen mocht. Want het is toch omdat hij het niet kent, hè Vader? Ik heb altijd gedacht, dat alle menschen Kerstmis kenden.”

„Was het maar zoo, Jan,” zei Vader. „Maar nu zullen we samen probeeren of we het Klaas leeren kunnen, hè jongen; zoodat hij het nooit meer vergeet. Je bent een beste kerel, Jan, en dat is nu een geheimpje tusschen ons tweeën. We zeggen er Klaas niets van waarom we hem meenemen en we zetten hem midden in ons Kerstfeest.”

Het groote hek van Westerhove stond open. Westerhove was een heel oude boerderij met kleine grappige ruitjes, net een plaatje uit een oud

boek. Op de pilaren van het hek zaten twee leeuwen, 'tleken wel hondjes die mooi moesten zitten, vond Jan. Uit alles kon je zien, dat het een plaats was die daar al een paar eeuwen zoo gestaan had, rustig en heel voornaam. De Meursen waren een oud geslacht.

De hond schoot plotseling uit zijn hok en begon luid te keffen en toen ging de deur open en boer Meurs verscheen op den drempel, de deur was laag en boer Meurs heel groot en dik, 't was of hij zich even bukken moest. „Ah, de dominee,” zei hij en

toen tot den hond: „Koest, Hektor, goed volk.”

In het donkere gangetje spraken Vader en boer Meurs zachtjes over de zieke en Jan stond er klein naast.

Boer Meurs deed al zijn best te fluisteren, maar

hij had een harde stem, die gewend was de knechts te bevelen en telkens schoot hij weer luid uit.

„De knecht spant den wagen juist in,” zei hij, „zij moet dadelijk weg, naar Alkmaar. De dokter wilde niet wachten en ze moet vanavond nog geopereerd.”

„Ik zal even met haar spreken,” zei Vader. „Wij nemen Klaas straks mee naar huis, dat zal haar rust geven.”

Boer Meurs knikte. „Dat's mooi van je, dominee. Zij had 't straks nog over het jong. Dat ging haar nog 't meest aan 't hart, dat hij hier zoo achterbleef. Tante Trijn gaat mee om haar weg te brengen en komt dan weer hier terug, maar die is te oud om voor kinders te zorgen. Ik blijf bij mijn Zuster in stad.” Toen zuchtte hij: „'t Is een heel ding, dominee.”

„Moed houden, Meurs,” zei Vader hartelijk. „God wil het zoo en als alles goed gaat dan wordt 't toch nog een blijde Kerstmis.”

Toen gingen ze naar binnen. De zieke lag in de bedstee, de groene gordijnen waren open geschoven en Jan zag op 't kussen een wit gezicht, dat hen aankeek. Hij voelde zich een beetje angstig. Vrouw Meurs was zeker heel erg ziek, zoo had hij 't zich toch niet voorgesteld. Vader ging op den stoel voor het bed zitten en praatte zacht met de zieke, boer Meurs was weer naar buiten gegaan. Schuw week Jan terug en toen zag hij ineens Klaas zitten.

Klaas zat aan de tafel, stil in een hoekje. Hij leek ook wel bang, net als Jan. Jan schoof naast hem, hij wist niet goed wat hij zeggen moest. Klaas zei ook niets. 't Was heel stil in de kamer, oude Tante Trijntje pakte wat goed in een bruin

koffertje. Ze gingen nooit op reis op Westerhove, 't was nog een koffertje van Grootvader. Netjes legde Tante Trijntje er stuk voor stuk in en zachtjes prevelde ze bij zichzelf: „Zes zakdoeken, zes zakdoeken, van de tweede plank rechts, zes zakdoeken.”

Jan boog zich voorover naar Klaas. „Jij gaat met ons mee,” zei hij fluisterend. „We komen je halen.” Hij had 't ineens maar gezegd, om Klaas te troosten, maar Klaas werd vuurrood en sprong op van zijn stoel.

„Dat doe ik toch niet,” zei hij driftig. Jan schrok, hij had 't zoo goed bedoeld en nu werd Klaas boos.

„Kom eens hier, Klaas,” zei Jan's Vader zacht.

Ademloos keek Jan toe en hij zag hoe Vader Klaas tusschen zijn knieën nam en hem over zijn haar streek, zooals Vader altijd deed als hij ernstig met je sprak. En de bleeke vrouw in de bedstee richtte zich half op en lachte tegen Klaas. „Dus we doen,” zei Vader, „wat voor Moeder het allerbeste is, dat doen we allemaal, je Vader en de dokter en nu kan jij dat ook.”

Klaas knikte.

„Hij weet zelf wel wat hij noodig heeft,” zei Moeder Meurs zacht. „Niet, jongen?” Weer knikte Klaas en toen ging hij heel zacht de kamer uit, bij de deur keek hij nog eens om.

Een kwartier later liepen ze met hun drieën terug. 't Was zacht beginnen te regenen en ze liepen maar stil voort. Klaas dacht aan zijn Moeder, die nu opeens weg moest, hij had best begrepen dat 't heel ernstig was. Als Moeder nu maar terug kwam — dat hij met dominee mee moest was naar, maar dat met Moeder, dat was veel erger.

Jan dacht aan Kerstmis. Hoe 't wezen zou als

Moeder zoo lag als vrouw Meurs. „Laat mij je pakje dragen, Klaas,” zei hij zacht. Maar Klaas schudde van nee. „Dat kan ik zelf wel,” klonk 't stug en dominee keek naar de twee jongentjes, naar Klaas die zoo'n verdriet had en naar Jan die zoo graag troosten wou en stil bad hij in zichzelf: „God, keer Gij alles ten goede.”

HOOFDSTUK III.

Kerstmis.

Vrouw Meurs lag in het ziekenhuis. Eerst had zij erge pijn gehad, zoo'n pijn dat zij niet goed wist waar zij eigenlijk was. Zij kon zich alles nog maar heel vaag herinneren. Maar toen was zij in slaap gevallen en nu was zij net wakker geworden en de zuster stond bij haar bed en knikte haar vriendelijk toe.

„Een prettige Kerstmis! Dokter is al naar u

wezen kijken, maar u sliep zoo lekker, hij heeft u niet wakker willen maken. Maar nu zal ik u een verrassing vertellen, van middag komen uw man en uw zoontje naar u kijken, het mag van dokter — is dat nu geen prettige Kerstmis?" — Vrouw Meurs lachte even tegen de zuster, een gelukkig lachje. Zuster was zoo vriendelijk en had zoo'n lieve stem en wat zij zei was zoo heerlijk. Ze was bang geweest, vreeselijk bang, al had zij er niemand over gesproken, dat zij kleinen Klaas misschien nooit meer terug zou zien.

Nu boog zuster zich alweer over een ander bed, 't was of zij overal iets prettigs te vertellen had.

Vrouw Meurs keek eens om zich heen. 't Was een vriendelijke, lichte zaal, alles licht en wit. In 't bed naast haar lag een klein meisje met een pop te spelen. Zoo'n arm klein ding, dacht vrouw Meurs, dat die ook al ziek is, en net als ik naar Klaas, zoo verlangt haar Moeder natuurlijk naar haar — en zij knikte eens even tegen haar buurmeisje, een heel zwak knikje, want zij was zóó moe, dat zij haar hoofd niet kon opheffen van het kussen, maar 't kindje had 't toch gezien en lachte terug. — „U mag mijn pop ook eens in bed hebben," zei ze, „maar nu nog niet, zegt zuster. Misschien morgen."

In den hoek van de kast stond een klein kerst-boompje, parmantig staken de witte kaarsjes in de lucht. Je kon zien, dat hij echt zijn best deed mooi recht te staan en er vroolijk uit te zien voor al die zieke menschen.

„Vanavond mag hij branden," zei 't buurmeisje, die zag dat zij er naar keek. „Om zeven uur steekt zuster de kaarsjes aan."

O ja, 't is Kerstmis, dacht vrouw Meurs. Dat

was ik heelemaal vergeten. Prettige Kerstmis! zei zuster immers. Zou daarom alles zoo vroolijk en zoo licht zien, of is 't omdat ik beter word? En toen opeens viel haar oog op een tekst, net recht tegenover haar bed. Een groene kaart, waar met zilveren letters op stond: „Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven.”

Wat kwamen die woorden haar toch bekend voor! Zij sloot haar oogen en herhaalde zacht: Komt herwaarts tot Mij.

Waar had zij dat toch meer gehoord? En op eens zag zij de oude kamer thuis voor zich. Vader zat aan de tafel en de groote zware bijbel lag open voor hem en plechtig klonk Vaders stem. Moeder zat tegenover hem, de handen gevouwen, Moeder keek altijd zoo stil voor zich heen als Vader las, net of zij heel in de verte zag wat Vader zei, en tusschen hen beiden in zat zij zelf, een klein meisje met een wit schort voor, en zij vond 't heel moeilijk wat Vader voorlas. Zij luis-terde naar Vaders stem, en naar het tikken van de klok, en naar het spinnen van de poes, want begrijpen deed zij 't niet. „Dat zal later wel komen,” had Moeder gezegd. Maar was 't gekomen?

Toen was Vader ziek geworden, heel ziek. Zij was altijd een beetje schuw langs het bed met de groene gordijnen gegaan, 't was opeens heel stil in huis geweest. Moeder praatte zoo zacht en alle menschen liepen zoo voorzichtig. Uit het bed klonken diepe zuchten de kamer in. Ineens begreep zij hoe Vader daar gelegen had, zooals zij zelf een paar dagen geleden op de boerderij. Zij pro-

beerde zich Vaders gezicht voor te stellen met de diepe rimpels en de zachte oogen — wat moest hij een pijn gehad hebben, dat had zij nooit zoo begrepen als nu.

En toen was Kerstmis gekomen. Moeder en de knechts en de meiden — allen waren naar de kerk gegaan, dat was altijd gewoonte geweest op de hoeve. Vader had nu ook gewild, dat Moeder toch naar de kerk ging, Moeder die anders altijd bij Vader was — en zij was alleen thuis gebleven met den zieke. Op den stoel voor het bed stond het fleschje met het drankje. „Als de klok elf slaat moet je Vader een lepel geven, Marijtje,” had Moeder gezegd en stil had zij er op zitten wachten. In de bedstee woelde Vader en keerde zich om en om. „Marijtje,” had hij opeens gezegd, en zij wist nog hoe zij geschrokken was, „geef mij den bijbel eens, kind.” Met moeite had zij het zware boek opgetild en bij hem gebracht, zelf had hij het opengeslagen en haar gewezen wat zij lezen moest, ja, 't was de tekst geweest die daar hing: Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven. Daarom had zij dadelijk de woorden herkend. Was het niet als een boodschap van Vader, nu zij zelf ziek was? Vader wilde haar troost geven, en zooals zij het hem zelf voorgelezen had, jaren geleden, zoo zei hij het haar nu: Komt herwaarts tot Mij. Tot Mij — dat was Christus, Christus die heden geboren was — 't was immers Kerstmis. En wat zei Christus? Ik zal u ruste geven! Al die zieke en vermoeide en ongelukkige menschen — Hij alleen kon hun geven wat ze zochten. Vader had Hij rust gegeven en nu bracht Hij het ook haar, aan

haar die jaren lang niet aan Hem gedacht had. Boven op de kast lag thuis de oude Bijbel — wie las er ooit in? Als zij hem afstofte had zij vaag altijd even aan Vader gedacht als aan iets van vroeger, dat lang voorbij was. Als Vader eens wist dat de bijbel daar lag, dan zou hij er zeker verdriet van hebben. Was zij nu maar thuis, dan zou zij Klaas vragen haar den Bijbel aan te geven en dan moest hij haar het Kerstverhaal voorlezen, hoe begon het ook weer? Zij zuchtte, zij wist het niet meer. En Klaas Klaas kon haar ook niet helpen, die had nooit van die dingen gehoord. Zou hij wel den eerbied hebben dien zij vroeger gevoeld had en dien zij toch nooit had verloren?

Zijn Vader had hij er nooit eerbiedig over hooren spreken — en zij, zij had gezwegen. Zij zuchtte en sloot de oogen en zacht fluisterde zij: Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven. — Zoo sliep zij in.

Klokke twee kwamen de eerste bezoekers. Het allereerst de Moeder van het buurmeisje, die haar dadelijk vriendelijk toeknikte en toen ging het af en aan, steeds weer ging de deur open en dicht. Vrouw Meurs lag er verlangend naar te kijken. Zouden ze dan nooit komen? Maar eindelijk: ja, — daar waren ze. Boer Meurs tuurde zoekend rond en aan zijn hand hield hij Klaas, die een beetje verlegen keek, 't was hier ook allemaal zoo vreemd. Zij zou wel luid hebben willen roepen: hier ben ik — als zij maar meer kracht gehad had.

Opeens zag Klaas haar en dadelijk trok hij zijn Vader mee naar haar bed. Veel zeiden zij niet

tegen elkaar. Klaas keek maar stil naar zijn Moeder — wat was zij wit en teer, hij dorst haar zelfs geen zoen geven. 't Zou Moeder zeker pijn doen. Vader keek ook naar Moeder, verlegen draaide hij zijn pet tusschen zijn handen; hij voelde zich zoo groot en sterk te midden van al die zieke menschen, dat hij zich 't liefst maar heel klein gemaakt had. Maar Moeder zag er zoo gelukkig uit en zij lachte tegen hen en toen wist Klaas heel zeker, dat zij beter werd. Hij was er — diep in zijn hart, toch nog altijd een beetje bang voor geweest, al had Dominee het zelf gezegd. En ineens dacht hij: was ik nu maar met Moeder alleen, waren al die menschen maar ver, ver weg, dan zou ik 't haar allemaal zeggen, hoe blij ik ben, hoe vreeselijk blij — en hoe dankbaar, en dat 't allemaal door Kerstmis komt. Zou Moeder weten dat er een wonder gebeurd is? Ik zou het vroeger nooit geloofd hebben — maar het kindje, waarvan Dominee voorlas, heeft Moeder beter gemaakt. Jan weet het, en Dominee en Mevrouw en Tineke ook, Jaapje alleen nog niet, die is nog te klein — zou Moeder het weten? Toen opeens zag hij den Kerstboom — die was op de Pastorie, en die was hier ook, bij Moeder — toen de kaarsjes gisteren gebrand hadden, en Dominee verteld had van het Licht en van het Kind dat gekomen was om de menschen te redden — toen had hij het begrepen, dat datzelfde Kind ook Moeder redden zou — en 't was ook allemaal zoo gebeurd. En hij boog zich over Moeder heen en zei zacht in haar oor: „Je moet maar niet bang zijn, hoor, Jezus zorgt voor je! en ik ben blij dat je 'n Kerstboom hebt!”

Moeder knikte en lachte even tegen hem — zie je wel dat zij 't begrijpt, dacht Klaas.

Even sloot Moeder de oogen. Nu had Klaas, kleine Klaas, zelf tegen haar gezegd waar zij dien morgen zoo over had liggen denken — en zij die gevreesd had dat de jongen geen eerbied hebben zou. Dan zou hij haar ook wel kunnen helpen met

het Kerstverhaal, want dat wist zij nog altijd niet.

„Hoe was 't ook weer, Klaas,” zei ze, „wat de Engelen zongen? Ik weet 't wel — maar ik kan 't me maar niet meer te binnen brengen.”

„Dominee heeft 't voorgelezen,” zei Klaas trotsch, „en Jan en Tineke hebben het gezongen en nu ken ik het ook :

Eere zij God in den Hooge
En vrede op aarde;
In menschen een welbehagen.”

Tevreden legde zij het hoofd op het kussen. In menschen een welbehagen — dat had Vader vroeger gelezen en toen had zij 't niet begrepen en nu opeens werd 't haar allemaal duidelijk.

„Kom, jongen, wij moeten weer weg,” zei Vader zacht, „Moeder is moe.”

„Komen jullie morgen weer terug?” vroeg Moeder.

„Ja,” zei Vader, „'t is een beste Kerstmis, vrouw.”

„Dat is 't,” zei Moeder. En toen gingen ze heel zacht weg.

HOOFDSTUK IV.

De Kerstroos.

Toen Klaas den volgenden morgen wakker werd, had hij een vroolijk, blij gevoel. Wat is er ook weer? dacht hij. O ja, Moeder wordt beter en 't is Kerstmis.

't Was nog heel stil in huis, zes uur sloeg de gangklok. Zij slapen nog, dacht hij, en op de boerderij zijn ze al lang op. Nu zit Vader in den stal te melken. Vanmiddag om één uur komt hij me met het wagentje halen.

Hoe zouden de beesten het maken? Gek, nu heb ik ze al in twee dagen niet gezien, en vandaag zie ik ze weer niet. Als ik eens opstond en naar ze toeging? Om acht uur worden de menschen pas wakker hier, zegt Jan, dat's nog twee uur, dan kan ik voor dien tijd al lang weer terug zijn.

In den stal stond Vader Meurs bij de roodbonte. De knecht had de volle emmers schuimende witte melk weggebracht, 't was prettig in den stal, schemerdonker en lekker warm, in de groote lantaarns brandden de kaarsen. De koeien stonden rustig tusschen hun palen. Wat is 't toch stil, dacht boer Meurs, de vrouw weg, Klaas weg — 't is of de koeien het zelfs merken. Die roodbonte kan je zoo verstandig aankijken.

Daar wipte de klink omhoog, zeker de knecht met 't voer. Boer Meurs keek om: daar had je nu toch warempel Klaas, hij stond net aan het jong te denken. Ook de roodbonte keek om en liet een zacht geloei hooren. Stil schoof Klaas dichterbij.

„Er is toch niets?” zei Vader.

„Wel nee,” zei Klaas. „Ze slapen nog. Ik kom maar eens kijken,” en zacht wreef hij de roodbonte tusschen haar horens.

Hij had in draf geloopt langs den donkeren weg, van de pastorie tot huis. 't Was koud en guur in den vroegen morgen, maar hij had er toch geen spijt van dat hij gekomen was. Nergens was het zoo prettig als 's morgens vroeg in den stal, je hoorde alleen maar het schuren van de beesten tegen hun palen. Nu en dan keek er eens één goedig naar hem om. Koeien waren toch beste beesten! En op eens moest hij weer aan het Kerstverhaal denken. Had dominee niet gelezen, dat het kind geboren was in een stal? Dus hier had 't gelegen. Hij keek even naar de krib van de roodbonte, — in plaats van in een wieg, gewoon in een krib — midden tusschen de beesten. Hij kon 't zich heelemaal voorstellen, en 't was of het Kind en hij nu opeens iets van elkaar wisten, iets ver-

trouwds. 't Zou best hier gebeurd kunnen zijn. Hij zag de drie koningen aankomen op den straatweg en de ster ging voor hen uit. Nu was hij boven de pastorie, langzaam kwam hij nader, al maar nader, en de drie koningen volgden op den weg, zij zaten op trotsche kameelen en brachten geschenken.

De klink wipte. Klaas schrok, daar waren ze.... Maar Jan, de knecht, kwam binnen met het hooi — en Klaas moest lachen, maar 't was hem toch of hij even het Kindje en de drie koningen had gezien. Niemand zou hij 't vertellen, ze zouden hem zeker uitlachen, maar toch was 't zoo.

Acht sloeg de klok en op de Pastorie werd Jan wakker. Moeder was al op, hij hoorde haar zacht praten tegen Vader. Vlug wipte Jan uit bed. Nu eerst Klaas roepen. Klaas, die hem een beetje uitgelachen had toen hij zei dat ze om acht uur pas opstonden, zou vast nog slapen. 't Was zoo stil in huis. Op zijn teenen sloop hij naar het kleine kamertje aan den voorkant en keek voorzichtig om het hoekje van de deur. Klaas' bed was leeg en zijn kleeren verdwenen. Jan schrok en liep gauw naar Moeder.

„Klaas is weg!”

Moeder kwam kijken.

„Och, jongen,” zei ze. „Hij is vast al beneden. Roep maar eens aan de trap.” Maar alleen Guurtje gaf antwoord en ook zij had geen spoor van Klaas gezien. Nu kwam Vader er bij te pas. „Ik wil wedden dat hij naar huis is,” zei Vader, „en straks weer verschijnt. Natuurlijk is hij al vroeg wakker geweest, net als op de boerderij en toen is het hem vast te machtig geworden. We zullen er

maar niet te veel van zeggen. Daar gaat de deur al."

Een beetje verlegen kwam Klaas boven, in zijn linkerhand droeg hij een bloempot.

"Al uit geweest, Klaas?" zei Vader.

Klaas knikte.

"Thuis?"

"Ja, in den stal."

Dominee lachte. „Jongen, je ruikt naar de koeien. Maar je hebt ons heusch een beetje doen schrikken. Zal je 't niet weer doen, Klaas?"

Klaas schudde van neen. Dominee was gelukkig heelemaal niet boos. — „Misschien zit er daar wel wat voor je op," had Tante Trijntje gezegd en toen was hij geschrokken. Hij had er eigenlijk heelemaal niet over gedacht of het wel mocht.

„Wat heb je daar?" vroeg Jan nieuwsgierig, op den bloempot wijzend. Er zat een klein groen plantje in met een witte bloem.

„Dat's voor Moeder!" zei Klaas trotsch, „toen ik er langs kwam zag ik ineens dat de Kerstroos bloeide. Vader heeft me geholpen hem in den pot te doen en vanmiddag nemen we hem mee. Daarom ben ik zoo laat, want toen kon ik natuurlijk niet zoo hard loopen."

„Wat een teere bloem," zei Vader, „en wat mooi!" Ze stonden er nu allen stil naar te kijken.

„Maar nu gauw naar je kamer," zei Moeder, „en Klaas naar beneden. 't Is hier veel te koud."

„Tineke," zei Vader aan het ontbijt, „nu zou ik zoo graag willen, dat jij Klaas een paar versjes leerde vanmorgen, dan kan hij vanavond op ons

Kerstfeest ook mee zingen met de kinderen. Zou dat gaan?"

Blij keek Tineke op, zij had er juist aan zitten

denken hoe dat toch gaan moest, met Klaas. Vanmiddag kon hij al niet meehelpen den boom versieren, en als hij nu ook nog geen enkel versje kende.... en Klaas hoorde er bij! Zij warendikke vrienden geworden samen.

„Ik heb ze Guurtje ook geleerd,” zei ze trotsch. „’t Zal best gaan. Zullen we dan maar dadelijk beginnen?” en ze trok Klaas mee naar de vensterbank, waar het potje met de Kerstroos stond.

„Eén gaat er ook over een bloem, zullen we daar maar mee beginnen?”

„Goed.”

En Tineke zei zacht:

Een roze frisch ontloken
 Uit teeren wortel kwam,
 Want d’Oudheid had gesproken,
 Zij bloeit uit Jesse’s stam.
 Die heeft een bloem gebracht
 Al in den kouden winter
 Te midden van den nacht.

„Dat 's mooi,” zei Klaas. „Ik zal 't Moeder ook leeren als zij weer thuis is.”

„Er is nog een tweede vers. Als Vader 't speelt dan zal ik het voor je zingen.”

„Dat 's goed,” zei Vader, die stil stond te luisteren, en hij zette zich voor het orgel, en toen zongen ze allen, Moeder en Jan, en Guurtje in de keuken:

Die bloem van wond'ren luister,
 Waarvan Jesaja sprak,
 Bloeid' op toen door het duister
 Het Licht der wereld brak.
 Toen is in stillen nacht
 Het heilig Kind geboren,
 Dat ons Zijn Heilwoord bracht.

HOOFDSTUK V.

Klaas weer thuis.

Moeder zou 's middags thuis komen. Boer Meurs was al naar de stad gereden om haar te halen. „Om vier uur ben ik terug,” had hij tegen Tante Trijntje gezegd en nu was het pas elf. Klaas keek aldoor naar de groote klok, 't was of de wijzers kropen.

„Kijk eens,” zei Tante Trijntje, die bij het raam zat te breien. „Daar zijn de kinders van den Dominee.”

In een wip was Klaas bij de deur. Dat was een verrassing! Ze hadden er gisteren niets van gezegd, dat ze nog komen zouden.

„We brengen wat, voor je Moeder!” riep Tineke en ze wees op Jan, die heel voorzichtig iets droeg. „Moeder heeft 't zelf gemaakt.”

„Hè,” zuchtte Jan, „den heelen weg was ik bang dat ik morsen zou.”

Tante Trijntje was ook naar buiten gekomen. Tineke kroop achter Klaas' rug, zij was altijd een beetje bang voor Tante Trijntje. Met haar bril en den even gebogen rug deed zij haar altijd denken aan een plaatje uit een boek van Jan, als zij nu nog een punthoed op had dan was ze precies de heks Tierlietijn uit het sprookjesboek.

Tante Trijntje nam het pannetje van Jan over. „Zoo,” zei ze, „dat zullen we nu maar gauw in de kast zetten. Kleine kinderen en zieke menschen houden van zoeten kost.”

Hoe wist ze nu, dacht Tineke, dat er van die lekkere vla in zat, die Moeder zoo heerlijk maken kon. Jan moest ook wel eens soep brengen aan zieke menschen, maar Tante Trijntje wist dadelijk dat er „zoet” in zat. Schuw keek ze even naar het oude vrouwtje, er was toch vast wat bijzonders met haar.

Stil gingen ze achter Tante aan naar binnen.

Tineke zag eens om zich heen. De oude kamer zag er net uit als gewoonlijk, ze had den heelen weg over gedacht dat ze iets heel feestelijks vinden zou op de boerderij. Klaas' Moeder kwam immers thuis. Moeder was ook eens weg geweest, een heele week, en den dag dat ze weer thuis kwam had Tante Jo, die dien tijd voor hen gezorgd had, overal bloemen neergezet en Jan en zij hadden een versje geleerd en zelfs Jaapje was aankomen dribbelen met wat bloemen in zijn knuistjes.

En hier was 't net of er niets gebeuren ging.

Tante Trijntje zat alweer voor het raam en breide, rikketik zeiden de pennen en de kinderen stonden nog altijd een beetje bedremmeld bij de deur. Niemand sprak.

„Kom,” fluisterde Klaas, „laten we naar den stal gaan,” en heel stil slopen ze heen.

In den stal kropen ze in het hoekje bij de roodbonte, en dadelijk begon Tineke:

„Ik heb een plan, we moeten de heele kamer versieren, zoo kan het niet. Je Moeder zal het vast heel naar vinden als ze thuis komt en er is niets.”

„Hè ja!” riep Jan. „Dat moet, heeft je Vader dan niets gezegd?” Klaas keek hen een beetje verbluft aan. Versieren — daar had hij nu heelemaal niet aan gedacht, en Vader natuurlijk ook niet, Vader dacht niet aan zulke dingen.

„Versieren,” zei hij zacht, „ja, maar waarmee? Hoe kan dat nu?”

„Och jongen,” riep Tineke, „dat kan immers best! Jij kan immers zoo mooi schrijven? Dat zegt Jan altijd. Nu, dan nemen we een wit papier en daar zet je met groote letters „Welkom” op en dat hangen we boven de deur.”

„Dat 's goed!” zei Klaas en zijn oogen glommen. Dat zou Moeder vast prettig vinden. En hij zag 't dadelijk voor zich, het witté papier met de mooie roode letters, rood — dat zou zoo vroolijk staan.

„Ik ga er dadelijk aan beginnen!”

„En wat zullen wij doen?” vroeg Jan.

Tineke keek nadenkend voor zich. 't Moest heel mooi worden. Bloemen waren er niet, maar

groen.... „de Kerstboom!” riep ze ineens uit.

„Wou je den Kerstboom hier halen?” vroeg Klaas ongeloofig.

Tineke schudde haar hoofd. „Nee, maar we zullen takken van den Kerstboom gaan halen, en die steken we overal tusschen.”

„Prachtig!” zei Klaas. „Dan is het heelemaal echt. Dennetakken!”

„Als we nu dadelijk naar huis gaan,” rekende Tineke uit, „en we drinken een beetje vlug koffie, als Moeder maar weet waarom dan vindt ze 't best goed, dan kunnen we om half twee weer terug zijn. Hoe laat komt je Moeder thuis?”

„Om vier uur.”

„Dan kan het prachtig,” riep Tineke, we hebben tijd genoeg.”

Klaas was vol ijver. — „Wat kan ik vast doen, als jullie weg zijn?” vroeg hij.

„Natuurlijk het papier teekenen, je moet de letters flink groot nemen.”

„Ik maak ze rood,” zei Klaas trotsch. „Dat 's mooi en dat zie je goed.”

„Hoe kom je aan rood?” vroeg Jan.

Klaas lachte. „Ik weet een potje met rooden inkt, 't staat in Vader's kast, en dan vul ik ze dik op!”

„En hoe kom je aan papier?” Tineke wilde er zeker van zijn dat 't allemaal in orde kwam.

„Dat vraag ik aan Tante Trijntje.”

Haar gezichtje betrok. „Die vind ik niks lief,” zei ze, „misschien vindt zij het niet eens goed dat we versieren. Zij kijkt altijd zoo kwaad! Zij is echt naar.”

Maar toen werd Klaas boos. „Zij vindt 't best goed,” riep hij, „en zij is heelemaal niet naar, en zij

kijkt nooit kwaad, ik vind 't naar van jou dat je dat zegt."

Tineke keek een beetje verschrikt, nu had zij Klaas boos gemaakt, zoo had ze 't niet bedoeld. Nu sprak Klaas net als vroeger toen ze een beetje bang van hem was. Zij voelde dat 't haar schuld was.

„'t Komt," zei ze en haar stemmetje beefde een beetje, „'t komt alleen omdat ze zoo op het plaatje lijkt — maar ik zal 't nooit meer zeggen, zoo bedoelde ik 't niet. Ben je nog boos?" „Wel nee," zei Klaas, en met hun drieën gingen ze naar binnen.

En dien heelen verderen middag zag Tineke dat Klaas gelijk had, want niemand hielp zoo goed en was zoo vriendelijk als Tante Trijntje. Met armen vol dennetakken waren de kinderen teruggekomen, juist toen Klaas klaar was met zijn „Welkom". Zijn vingers zagen even rood als de letters, maar 't was dan ook prachtig, zelf had hij 't papier boven de deur gespijkerd, en de knechts en de meiden waren er allemaal naar komen kijken. En de kamer was zoo mooi! Klaas sprong van blijdschap als een tol in 't rond. 't Was een prachtig plan geweest van Tineke en wat zou Moeder het heerlijk vinden!

't Was net of er iets veranderd was. Of er iets prettigs gekomen was, dat er vroeger niet was geweest. Maar lang tijd om er over na te denken had hij niet, de deur ging open en dominee stond op den drempel.

„Jongens, jongens, wat is 't hier mooi," zei hij, en hij keek naar al 't groen, en toen naar de blijde kindergezichtjes. „Heb u 't papier gezien?" riep Tineke, en zij trok haar Vader weer mee naar buiten.

„En dan weet ik nog wat,” zei dominee, toen hij een oogenblik later tegenover Tante Trijntje aan de groote tafel zat. „Ik weet nog iets, dat Moeder heel prettig zou vinden, zij heeft 't mij zelf gezegd. Bij haar ouders thuis lag altijd de groote Bijbel op tafel, en die hoort er nu toch eigenlijk ook bij. Als we dien nu eens als welkom neerlegden.”

„Ik weet waar hij is,” riep Klaas, „op de kast!”

En toen klom dominee op een stoel en omdat hij zoo lang was kon hij er net bij en de bijbel werd weer op tafel gelegd.

Eerbiedig stofte Tante Trijntje hem af. „Ja, hij hoort er bij,” zei ze.

„Daar is 't rijtuig,” riep Klaas en juichend vloog hij naar buiten, zijn Moeder tegemoet.

